

► 7 Junio, 2018

ARQUITECTURA

Caminar la ciutat

Xavier Monteys

Caminando la ciudad és un llibre que ara veu la llum en castellà (abans ho va fer en anglès), publicat per la **Universitat de Barcelona** i l'Ajuntament de la ciutat, que és fruit d'una experiència acadèmica iniciada el 2003 a l'ETSAB, en una de les assignatures en què es van plantejar sortir de l'escola per aprendre la ciutat real, substituint l'aula pel carrer. El llibre és una mica excessiu en voler donar veu a tantes persones, potser massa pròlegs, massa finals i uns poemes que obren cada una de les 13 rutes que, malgrat la seva vàlua, no tinc clar que siguin adequats per a l'ocasió. Un llibre interessant que dona peu a parlar del passeig com a eina, del caminar com a experiència de "mesurar les distàncies

rents, o són més anodines, o bé són un regal per als sentits.

Una de les coses que matisa el passeig és que aquest descobreix i transforma el que veïem quan ho veïem. No és així el passeig que anomenem recorregut, que suposa itinerari i trajecte, i per tant *resposta*, i, que si no el corregim, no ajuda a descobrir. Per això, a la ciutat resulta important passejar badant tant com es pugui mentre caminem, deixant que el fet literal de *posar en perspectiva* permeti fer el descobriment. Si no és així, el nostre passeig es torna l'execució d'una guia, en el sentit que té objectius marcats, ja siguin les façanes d'alguns edificis o els *estils*, o la història dels llocs i dels edificis, tots ells considerats un a un, simples punts d'un itinerari *operatiu*. És significatiu que algunes rutes estiguin organitzades per *parades*, com la del barri de Gràcia, on són aquestes les que estructurin el passeig: imagino que sense parar no es pot agrupar unes persones i fer alguna observació, però aquí les

A la ciutat és important passejar badant: fent-ho així, i no per etapes marcades, es matisa el que es veu.

/ M. MINOCCI

en unitats de cansament", com diu el professor Ferran Segarra en un dels primers textos que expliquen l'inici d'aquesta experiència acadèmica i el seu valor per aprendre a llegir llocs.

Ara farà uns dos anys, la llibreria La Central va estendre sobre una taula una sèrie de títols amb el comú denominador del passeig. S'hi reunien Thoreau, Schelle, Baudelaire, Stevenson o Walser i d'altres, textos fruit de diversos passejos, uns, i textos sobre la literatura del passejar, altres. Un denominador comú d'aquesta literatura és que el pensament està associat al passeig, al caminar o, amb més ambició, al viatge: és igual que sigui Alexander Humbolt endinsant-se l'Orinoco o Xavier de Maistre *viatjant* tancat a la seva habitació. Tots són una manera de pensar. No gaire després, crec que l'any passat, va saltar la notícia que una recerca afirmava que quan caminem, i no exclusivament quan correm, els peus bomben sang i això millora el flux sanguini cap al cervell i clarifica les idees.

Caminar és doncs pensar, com practicaven els deixebles de l'escola peripatètica, però aquest pensament surt, salta o s'excita al mirar: és la mirada del passeig. Per això és diferent del que pensem quan correm: és una mirada cinètica, que passa d'observar de lluny alguna cosa que sembla concreta per, en arribar, constatar que en realitat ha desaparegut. Literalment, un emmirallament. Una mirada que amb la distància ens fa veure coses que després de prop es tornen dife-

Passejar per l'urbs és un substitut formidable a dibuixar-la sobre un plànol; un llibre hi convida

parades semblen l'objectiu i l'estructura del discurs. Segur que el passeig és millor.

D'aquesta manera queda fora l'observació més banal, la que incorpora un judici sobre els espais per on es passa. Una observació atenta als canvis en la percepció que introdueix el pendent, el caràcter de la perspectiva —si és corba o si té llum—, quines coses tanquen una vista o com estan formats els conjunts que mirem. El context, en definitiva. En canvi, en el llibre, algunes de les rutes semblen estar massa pendents dels fruits, però no dels arbres. Avui és més necessari que mai caminar per la ciutat: és un substitut formidable a dibuixar-la sobre un plànol i alhora la forma més evident d'experimentar, de constatar els llocs urbans, ja siguin llocs concrets o famílies de llocs. Vivim un temps que convida més a la reparació i a noves maneres d'ocupar l'espai públic que no pas al seu disseny de vell nou, un temps que encaixa millor en el documental que en la ficció. Realitzar els passejos que proposa aquest llibre és la millor manera de llegir-lo, i de veure la ciutat.